



# Punkt 10 Kobberbækken - dispensation for fredninger og beskyttelseslinje ved Øverste Ørkilds Mølle

## Beslutningstema

Beslutning om ansøgning om dispensation for anlægsarbejder indenfor fredninger og beskyttelseslinje ved Ørkild Slots Voldsted og Øverste Ørkilds Mølle i forbindelse med klimatilpasning af Kobberbækken.

## Indstilling

Direktionen indstiller til Plan- og Lokalsamfundsudvalgets beslutning

- At Fredningsnævnet for Fyn søges om dispensation for anlægsarbejder indenfor arealfredning ved Øverste Ørkilds Mølle og Ørkild Slots voldsted.
- At Slots- og Kulturstyrelsen søges om dispensation for anlægsarbejder indenfor Fortidsmindefredning for Ørkild Slots Voldsted
- At Svendborg Kommune søges om dispensation for anlægsarbejder indenfor 100m-beskyttelseslinjen for Ørkild Slots Voldsted

## Sagsfremstilling



Den tidligere igangsatte lokalplanlægning for området ved Øverste Ørkilds Mølle, Nyborgvej 25, kan ikke komme videre før der er sket en afklaring ift Kobberbækkens fremtidige tracé, herunder de fredninger og den beskyttelseslinje, som området er dækket af.

Kommunalbestyrelsen er ved temamøde den 20. december 2022 orienteret om de klimabetingede udfordringer ved Kobberbækken og et dispositionsforslag for klimatilpasning af Kobberbækken, som i foråret vil komme til politisk behandling.

Kobberbækken med dens tilløb af Trappebækken giver i dag problemer med oversvømmelser af områder ved Ørkildsgade, Grusvig og ved Ørkilds Øverste Mølle. Med tiltagende klimaforandringer øges disse problemer i fremtiden. Med baggrund i de skader som oversvømmelserne afstedkommer er det administrationens vurdering, at der er behov for en samlet indsats, der fjerner eller reducerer risikoen ved oversvømmelser ifm. kraftig regn og skybrud. En samlet indsats vil omfatte Kobberbækken på en strækning helt fra Ørkild Borgs Voldsted til udløbet i Svendborg Havn.

Den primære årsag til oversvømmelserne er, at de nederste knap 400 m af Kobberbækken er rørlagt og at rørlægningens dimension er for lille til at afvikle vandgennemstrømningen ved kraftig regn og skybrud. Dertil kommer hindringer i form af opstemninger af Kobberbækken både ved Øverste og Nederste Ørkilds Mølle.

Den oplagte løsning er at frilægge den rørlagte nedre del og samtidig fjerne opstemningerne – med andre ord at genskabe det naturlige forløb og give plads til vandet. Disse ændringer er behandlet i et dispositionsforslag udarbejdet for Svendborg Kommune, se bilag 2: "Bilag 2: Klimatilpasning ved genåbning af Kobberbækken." Dispositionsforslaget viser, at der ved gennemførelse af et anlægsprojekt ud over klimatilpasning også vil kunne opnås en række andre gevinster i form af forbedret biodiversitet, øget bynatur og rekreative muligheder samt endelig en øget værdi af byggeretter, herunder for det kommunalt ejede godsbanearreal.

Ved Øverste Ørkilds Mølle berører ændringerne ifm en klimatilpasning to fredninger og en beskyttelseslinje:

- Fortidsmindefredning 411734: Ørkild Slots Voldsted. Projektet berører kun fortidsmindefredningen ved en justering af bundkoterne i Trappebækken. Slots- og Kulturstyrelsen er myndighed.
- 100 m-fortidsmindebeskyttelseslinje omkring Ørkild Slots Voldsted. Projektet berører beskyttelseslinjen i form af en regulering af mølledammen til en forskydning mod øst. Herved reduceres mølledammens areal fra knap 3.000m<sup>2</sup> til omkring 2.400m<sup>2</sup>. Derudover ændres Kobberbækkens forløb på engen øst for voldstedet, fra en næsten ret linje til et slynget forløb. Svendborg Kommune er myndighed og Slots- og Kulturstyrelsen klageberettiget.
- Arealfredning 01266.00: Ørkilds Møller, Ørkild Slot. Projektet berører arealfredningen som nævnt ovenfor ved en justering af bundkoterne i Trappebækken. Derudover berøres arealfredningen af Kobberbækkens ændrede forløb over engen øst for voldstedet, som nævnt ovenfor. Fredningsnævnet for Fyn er myndighed.

Klimatilpasningsprojektet og fredninger og beskyttelseslinje som projektet berører, er nærmere beskrevet og illustreret i bilag: "Bilag 1: Klimatilpasning af Kobberbækken ved Øverste Ørkilds Mølle."

I området ved Ørkild Borgs Voldsted og Ørkilds Øverste Mølle vil en afklaring af eventuelle udfordringer i forhold til fredninger og beskyttelseslinje være en nødvendig forudsætning for det samlede klimatilpasningsprojekt samt for atter at igangsætte lokalplanlægning for ejendommen Nyborgvej 25.

Da der kan forventes en ikke ubetydelig sagsbehandlingstid i forbindelse med fredningsager anbefaler administrationen, at Svendborg Kommune nu, og inden beslutning om det samlede Kobbøbækprojekt, afsender ansøgninger til de nævnte myndigheder om dispensation for fredninger og beskyttelseslinje.

## **Økonomiske og erhvervsmæssige konsekvenser**

Dispensationsansøgningerne har ingen økonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser

## **CO2-Konsekvensvurdering**

Ikke relevant

## **Lovgrundlag**

Museumsloven  
Naturbeskyttelsesloven

## **Sagen afgøres i**

Plan- og Lokalsamfundsudvalget

## **Beslutning i Plan- og Lokalsamfundsudvalget den 07-02-2023**

Indstillingen blev godkendt.

René Haahr (V) var fraværende. Som stedfortræder deltog Mette Kristensen (V).

**Kilde-URL:** [https://www.svendborg.dk/dagsorden\\_punkt/6579781/print](https://www.svendborg.dk/dagsorden_punkt/6579781/print)